Autor Guste Santini
Srijeda, 11 Srpanj 2001 22:01

Pitanje koje mi se postavlja nakon mojih zadnjih napisa usmjerena su u pravcu što bi bilo da kojim slučajem Vlada ne dobije podršku u Saboru.

Prije svega, teško je vjerovati da se je predsjednik Vlade upustio olako u tako rizičnu igru. Naime, predsjednik Račan je sigurno vrstan političar i vrlo dobro zna što i kako valja upravljati brodom koji se zove SDP. Konačno njegova konferencija za novinare bila je vrlo precizno osmišljen plan po sadržaju i po formi izvrsnih oratorskih karakteristika. Vjerujem da će mnogi političari ozbiljno proučiti sve elemente koji su tako efikasno i uvjerljivo promovirali predsjednika Vlade. Svijet ne bi oprostio predsjedniku Vlade da se dogodi čudo koje se zove nepovjerenje. Što više nepovjerenje Vladi značilo bi prijevremene izbore i povećanje utjecaja predsjednika Račana. Naime, zadnje vrijeme smo suočeni sa ozbiljnom krizom. Ona je ušla u sve pore društva. Nezadovoljstvo pojedinaca je manifestacija socijalne krize. Prema tome, valja razlikovati formu od sadržaja. Jasno da postoje grupe kojima što - šta neodgovara. Međutim, one su ipak marginalne. Osim toga novi izbori znače «čišćenje» političke scene što pojednostavljuje procese «dogovaranja i sporazumjevanja». Oporba odlučno radi za predsjednika Račana. Prema tome, nema rizika da će se nešto dramatično dogoditi jer se nema što dogoditi. Svijest građana i svekolike tenzije takvog su intenziteta da nepovjerenje, kao odluka skretanja sa puta globalizacije – integracije u Evropsku uniju, Vladi bi ujedno značilo otvaranje (u pogledu intenziteta – erupcije) mnogih za sada prikrivenih problema.

Ipak, ako spekuliramo tada valja jasno reći da Hrvatska nije u stanju izdržati sankcije. Ne treba previše podataka za navedeni stav. Dovoljno je pogledati prihodnu stranu proračuna, nezaposlenost, internacionalizaciju bankarskog sistema odnosno financijske industrije općenito. Ovo tim više ukoliko se zna da bi sankcije značile i kolaps turističke sezone. Hrvatska si to naparosto ne može priuštiti. Predsjednik Račan to dobro zna i «igra» na sigurno. Oporba, prvenstveno, HDZ odlučno pomaže predsjeniku Račanu. Ja neznam zašto ali to rade vrlo uvjerljivo.

Hipotetski ako bi se ipak dogodilo da Sabor izglasa nepovjerenje vladi i da pobijedi suprotna opcija Hrvatska bi država Srbiji napravila veliki posao i sasvim sigurno bi se centar zbivanja definitivno usmjerio u Beograd. Takav si luksuz Vlada i Sabor neće dozvoliti. Treba reći da Srbija zbog vrlo velikog broja razloga postaje ciljna zemlja stranih država, a samim tim i kapitala. Kako se ne smatram stuučnjakom za ta područja podsjećam čitaoca da si prelista povijest ovih krajeva i zemljopisni položaj Srbije. To je jedna druga i duga priča. Ono što želim reći je da ne vidim razloga da bi Sabor preuzeo tako dramatični korak kako bi se izglasalo nepovjerenje Vladi i prihvaćanja druge opcije. Izvanredni izbori su dio priče koja sasvim sigurno predsjedniku Račanu odgovara. Inozemni činioci svakako bi u još većoj mjeri podržali Račana. Nažalost novi izbori znače i povećanje društvenih troškova. Vjerujem da je predsjednik Vlade izvršio cost-benefit analizu. Osim toga ne treba gubiti iz vida da svako rješenje znači jačanje položaja SDP-a, općenito, i predsjednika Račana, posebno ako se imaju u vidu složeni odnsi u samom SDP-u.

Nadalje, nepovjerenje Vladi značilo bi preispitivanje prava građana koja su nedostatna, s jedne strane, i, s druge strane, daleko iznad materijalnih mogućnosti zemlje. Teško je zamislivo mjenjati proračun «preko noći» posebno njegovo kresanje ispod nivoa izdrživosti za velik broj

građana. Prema tome, sa socijalnog aspekta proračun nije moguće bitnije smanjiti a sa ekonomske točke gledišta on je antiekonomski i prorecesijski. Prema tome, izlaz je u prodaji obiteljskog srebra. Kao što je znano već zaustavljanje rasta proračuna imalo je i ima ozbiljne socijalne implikacije pri čemu nije moguće ustvrditi da je proračun u funkciji dinamiziranja privrednog razvoja.

Vlada nacioanlnog spasa je «rodoljubna» spekulacija i nije vjerojatno da će biti formirana od eksperata. Osim toga da je premijer Račan želio ekspertnu Vladu on bi je formirao u siječnju prošle godine. Cjelokupno ovo stanje doživljavam kao transparentnu nadmoćnost politike i političara nad strukom sui generis. «Provjetravanje» Vlade koje predstoji odražavat će nove odnose političkih stranaka.

Jednako tako i privatizacija će se dalje odvijati svojom logikom. Naime, društveno bogatsvo ima funkciju proizvedenog dobra (roba – novac) i što je privredna aktivnost manja to je potreba za prodajom obiteljskog srebra veća. Prema tome, lažna je dilema da li ili ne treba dinamizirati privatizaciju ona je nužna kako bi opostala hrvatska država. Parcijalne ravnoteže koje su prisutne u Hrvatskoj na ovom nivou zaposlenosti jasno pokazuju održivost postojećeg stanja (samo) na kratki rok. Građani će vjerojatno to interpretirati: ma kakav kratki rok! - ovo traje godinama. Podsjećam da je raspoloživo bogatsvo sve manje a zaduženost sve veća i to je ekonomsitima sasvim jasno. Moguće je prodavati i otoke itd…… - ali to je jedna druga priča. Jednostavno želim podvući da je privatizacija promašaj prethodne vlasti. Ova samo nastavlja započeti posao. Nije za vjerovati da će se bilo što mjenjati glede privatizacije. Konačno i najvažnije želim podvući da je izostanak koncepcije i strategije razvoja zaparavo, po meni, kriterij odnosa spram privatizacije. Kako nemamo koncepciju i strategiju razvoja tako je i svaka privatizacija promašaj i nije moguće opravdati prisutna kretanja. Ovo tim više jer Hrvatska još nije dostigla predratni GDP što je dovoljna sintetička ocjena sveukupnih stanja i odnosa u Hrvatskoj. Kada nemate cilj gdje god išli idete jednako pravo kao i krivo. Zapravo nigdje ne idete osim što smanjujete svoje šanse kada vidite cilj da ga i ostvarite.

Zaključno valja istaći da se neće ništa dogoditi osim što će SDP i predsjednik Račan povećati svoj utjecaj. Doći će do promjena u Vladi ali neće doći do promjena u politici, posebno ne u njezinom ekonomskom dijelu. I to je to na što mislim kada kažem: sve ćemo učiniti da se ništa ne dogodi i toga ćemo se odlučno pridržavati.